

विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभागांतर्गत
येणाऱ्या आश्रमशाळांमध्ये बालकांचा मोफत व
सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९
नुसार ८ वी चा वर्ग मंजूर करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन,
विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक विभशा-२०१३/प्र.क्र.१७२ /विजाभज-२
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
दिनांक १९ जुलै, २०१९.

वाचा- शासन परिपत्रक, सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभाग क्रमांक विभशा-२०१३/प्र.क्र.१७२/
विजाभज-२, दि.१३/६/२०१४.

प्रस्तावना:-

भारत सरकारने बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क अधिनियम, २००९ दिनांक १/४/२०१० पासून अंमलात आणला. त्यास अनुसरून राज्य शासनाच्या शालेय शिक्षण व क्रिडा विभागाने महाराष्ट्र बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा हक्क नियम, २०११ दिनांक ११/१०/२०११ रोजी अधिसूचीत केलेला आहे.

वाचा येथील शासन निर्णयान्वये बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ नुसार ज्या ठिकाणी इयत्ता इयत्ता १ ली ते ७ वी पर्यंत आश्रमशाळा आहे व ३ किलोमीटर परिसरात अन्य शाळेत ८ वी चा वर्ग नाही अशा आश्रमशाळांमध्ये इयत्ता ८ वी चा वर्ग देण्यात यावा याप्रमाणे निर्देश आहेत.

वरील बाबीस अनुसरून या विभागाच्या इयत्ता १ ते ७ पर्यंत वर्ग आहेत अशा ५९ आश्रमशाळांना वित्त विभागाच्या मंजूरीनुसार ८ वी चा वर्ग मंजूर करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

बालकांचा मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाचा अधिकार अधिनियम, २००९ अनुसार या विभागाच्या ज्या आश्रमशाळांच्या ठिकाणी इयत्ता १ ली ते ७ वी पर्यंत आश्रमशाळा आहे व ३ किलोमीटर परिसरात अन्य शाळेत ८ वी चा वर्ग नाही अशा सोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या संस्थांच्या आश्रमशाळांना शैक्षणिक वर्ष २०१९-२० पासून इयत्ता ८ वी चा वर्ग मंजूर करण्यात येत आहे.

वरीलप्रमाणे इयत्ता ८ वी चा वर्ग मंजूर करण्यात येत असलेल्या आश्रमशाळांत करावयाच्या शिक्षकांची नियुक्ती या विभागाच्या आश्रमशाळांतील अतिरिक्त ठरलेल्या शिक्षकांमधून करण्यात यावी.

इयत्ता ८ वी च्या वर्गास मंजूरी दिलेल्या आश्रमशाळांमध्ये मानकाप्रमाणे अधिकतम ४० निवासी विद्यार्थ्यांना परिपोषण अनुदान देय राहिल. तसेच संस्थांना वेतनेतर अनुदानातील आकस्मिक खर्चाचे अनुदान देय राहिल.

याद्वारे मान्यता देण्यात येत असलेल्या इयत्ता ८ वी च्या आश्रमशाळेच्या ३ कि.मी. परिसरात आज रोजी सद्यस्थितीत अन्य शाळेमध्ये इयत्ता ८ वी च्या शिक्षणाची सोय उपलब्ध नाही याची संबंधीत सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण यांनी खात्री करून तसे ना-हरकत प्रमाणपत्र संबंधीत गटशिक्षण अधिकारी यांचेकडून घ्यावे. संबंधीत सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण यांचेकडून याबाबतचा अहवाल प्राप्त झाल्यानंतर शासनाच्या परवानगीने परिशिष्टातील संस्थांनी/आश्रमशाळांनी इयत्ता ८ वी चा वर्ग सुरु करावा. असे प्रमाणपत्र न घेता सुरु केलेल्या इयत्ता ८ वी च्या वर्गास ग्राह्य धरण्यात येणार नाही व त्यासाठी देय ठरणारे कोणतेही अनुदान संस्थेस/आश्रमशाळेस अदा करण्यात येणार नाही.

इयत्ता ८ वी च्या वर्गास मंजूरी देण्यात येणाऱ्या व सोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या संस्थांच्या आश्रमशाळांमध्ये शासनाच्या मानकाप्रमाणे पुरेशा व आवश्यक त्या सोयीसुविधा आहेत तसेच त्यामध्ये पुरेशी विद्यार्थी संख्या आहे इत्यादी बाबींच्या अटी संबंधीत संस्था पूर्ण करीत आहे याची खातरजमा संबंधीत सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण/प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग/संचालक, विजाभज संचालनालय, पुणे यांनी करावी.

यासाठी होणारा खर्च मागणी क्र.झेडजी-३, लेखाशिर्ष २२२५-अनुसूचित जाती, अनुसूचित जमाती, इतर मागासवर्ग व अल्पसंख्याक यांचे कल्याण, ०३-मागासवर्गीयांचे कल्याण, २७७-शिक्षण, (०१) विमुक्त जाती भटक्या जमाती इतर मागासवर्ग व विशेष मागास प्रवर्ग यांचे कल्याण, (०१)(०१) विमुक्त जाती भटक्या जमाती यांच्यासाठी आश्रमशाळा व मुलोद्योगोत्तर आश्रमशाळा चालविण्यासाठी स्वयंसेवी संस्थांना सहाय्यक अनुदान (कार्यक्रम) (२२२५ई८६६) यामधून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.३८९/२०१९/व्यय-१४, दिनांक २७/५/२०१९ अन्वये प्राप्त मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संगणक सांकेतांक २०१९०६१९१७२२३४२४२२ असा आहे. हे शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने.

(भा. र. गावित)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.राज्यमंत्री (विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. संचालक, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण संचालनालय, पुणे.
४. प्रादेशिक उपायुक्त, समाज कल्याण विभाग (सर्व)

५. सहाय्यक आयुक्त, समाज कल्याण (सर्व)
६. जिल्हा समाज कल्याण अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
७. अध्यक्ष/सचिव (सर्व) (शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या संस्था)
८. मुख्याध्यापक (सर्व) (शासन निर्णयासोबतच्या परिशिष्टात नमूद केलेल्या आश्रमशाळा)
९. मा.प्रधान सचिव, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. मा.सहसचिव/उपसचिव, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
११. निवडनस्ती (विजाभज-२)

**शासन निर्णय, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग, क्रमांक विभशा-२०१३/प्र.क्र.१७२/विजाभज-२,
दिनांक १९ जुलै, २०१९ सोबतचे परिशिष्ट**

अ.क्र.	संस्थेचे संपूर्ण नाव व पत्ता	आश्रमशाळेचे संपूर्ण नाव व पत्ता
१	२	३
पुणे विभाग		
१	दीनदयाल शिक्षण संस्था वरवंड, पुणे	प्राथमिक आश्रमशाळा वरवंड ता.दौंड जि.पुणे
२	पंडीत रमाबाई समाज प्रबोधन संस्था बारामती	प्राथमिक आश्रमशाळा मुर्तीमोढवे ता. बारामती जि. पुणे
३	श्री गाडगे महाराज मिशन, ९०९ हावरे इन्फोटेक पार्क, सेक्टर नं. ३० अ, वाशी नवी मुंबई-४००७०३	प्राथमिक आश्रमशाळा, येळेवाडी, ता. माण जि. सातारा
४	ज्ञानभारती ए.सो.कुरुदवाड ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर	प्राथमिक आश्रमशाळा तेरवाडा ता. शिरोळ जि. कोल्हापूर
५	ज्ञानगंगा शिक्षण प्रसारक मंडळ, एकशिव, ता.माळशिरस, जि.सोलापूर	प्राथमिक आश्रमशाळा एकशिव, ता.माळशिरस
नाशिक विभाग		
६	चिंतामणी शिक्षण प्रसारक संस्था चांदवड	प्राथमिक आश्रमशाळा राजदेरवाडी(चिंचबारी) ता. चांदवड
७	सुखदेव एज्युकेशन संस्था नाशिक	प्राथमिक आश्रमशाळा विल्लोळ, ता.नाशिक
८	राघवेंद्र शिक्षण प्रसारक मंडळ, चाळीसगाव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, पिंप्री हवेली ता. नांदगांव
९	अभय युवा कल्याण केंद्र, धुळे ता.जि. धुळे	प्राथमिक आश्रमशाळा कुंडाणे ता. धुळे
१०	भारतरत्न डॉ बा. आंबेडकर शि. प्रबोधन म.धुळे, ता.जि. धुळे	प्राथमिक आश्रमशाळा चित्तोड ता.धुळे
११	अहिल्याबाई शिक्षण संस्था, हट्टी ता.साक्री जि. धुळे	प्राथमिक आश्रमशाळा इच्छापूर ता. साक्री
१२	सेवा सहकारी शिक्षण प्रसारक मंडळ, ता. चाळीसगांव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, राजदेहरे, ता. चाळीसगांव
१३	जनहीत शिक्षण प्रसारक मंडळ जळगांव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, दंडपिंप्री, ता. चाळीसगांव
१४	आदर्श शि. सं. तळवाडे ता. मालेगांव जि. नाशिक	प्राथमिक आश्रमशाळा विसापूरतांडा, ता. चाळीसगांव
१५	अग्नीदेवी शिमं तळोदे ता. चाळीसगांव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा तळोदे प्रचा. ता. चाळीसगांव
१६	सर्वोदय शि.प्र.म.उंबरखेड ता. चाळीसगाव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, वरखेडा ता. चाळीसगांव
१७	तुळसामाई शिप्रमं शोगोळा ता. जामनेर जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, शोगोळे ता. जामनेर जि. जळगांव
१८	शिक्षण प्रसारक संस्था चाळीसगांव जि. जळगांव	प्राथमिक आश्रमशाळा, टिटवी ता. पारोळा
अमरावती विभाग		
१९	चंद्रपुरी महाराज शिक्षण संस्था	प्राथमिक आश्रमशाळा, बोराळा ता. चांदूरबाजार जि. अमरावती
२०	हनुमान ग्रामविकास प्रतिष्ठान कुंभारी ता. जि. अकोला	प्राथमिक आश्रमशाळा, पिंपरीमोडग ता. कारंजा
२१	श्री नाथनंगे म.शि.प्र.सं. खिर्डी, ता. मालेगांव जि. वाशिम	प्राथमिक आश्रमशाळा सोंडा ता. वाशिम
२२	मल्हारराव होळकर प्रतिष्ठान पुसद ता. पुसद जि. यवतमाळ	प्राथमिक आश्रमशाळा, हुडी बु, ता. पुसद
२३	श्रीम. पार्वतीबाई ना.चॅ. अॅन्ड सो. हे. वेल्फे सो. पुसद जि. यवतमाळ	प्राथमिक आश्रमशाळा सातगरी ता. महागांव
२४	सेवादास युवक मंडळ, हुडी (तांडा) ता. पुसद जि. यवतमाळ	प्राथमिक आश्रमशाळा हुडी तांडा ता. पुसद

**शासन निर्णय, विजापूर, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग, क्रमांक विभशा-२०१३/प्र.क्र.१७२/विजापूर-२,
दिनांक १९ जुलै, २०१९ सोबतचे परिशिष्ट**

अ.क्र.	संस्थेचे संपूर्ण नाव व पत्ता	आश्रमशाळेचे संपूर्ण नाव व पत्ता
१	२	३
२५	तप. काशिबाबा शिसं, वाईगौळ, ता. मानोरा जि. अकोला	प्राथमिक आश्रमशाळा, माळहिवरा ता. दिग्रस
२६	ज्ञानोपासक शिप्रमं, फुलवाडी, ता. पुसद जि. यवतमाळ	प्राथमिक आश्रमशाळा फुलवाडी ता. पुसद
२७	म. ज्यो. फुले शिप्रमं, जठकोट ता. तुळजापूर जि. उस्मानाबाद	प्राथमिक आश्रमशाळा, पिंपळखुटा, ता. बार्शीटाकळी
२८	सिद्धांताश्रम वरवंड ता. मेहकर	प्राथमिक आश्रमशाळा वरवंड ता. मेहकर
२९	स्व. मदन कि. संवेती सेवा समिती मलकापूर ता. मलकापूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, वाघोळा ता. मलकापूर
नागपूर विभाग		
३०	श्री डी.बी.के. जनकल्याण शिक्षण संस्था, नागपूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, शेषनगर(अंबाझरी) ता. हिंगणा जि. नागपूर
३१	आदि. गोवारी समाज संघ महाराष्ट्र नागपूर	प्राथमिक आश्रमशाळा आसलपाणी ता. तुमसर
३२	प्रतापसिंह शिक्षण संस्था पीपडा ता. कोरपना जि. चंद्रपूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, चंदनवाही ता. राजुरा
३३	वनीता महीला मं पेट भान्सुली स्थित गडचांदूर, कोरपना चंद्रपूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, गुडशेला ता.जिवती
३४	लालब शा. शिप्रमं, दिग्रस (खु तांडा) ता. कंधार जि.नांदेड	प्राथमिक आश्रमशाळा भुरकुंडा ता. राजुरा
३५	शिवशक्ती ए.सो.गडचांदूर ता कोरपना जि. चंद्रपूर	प्राथमिक आश्रमशाळा धोंडाअर्जुनी ता.जिवती
औरंगाबाद विभाग		
३६	कला वैठाव मल्टीपर्पज चॅरीटेबल ट्रस्ट, एन-४ ता.जि. औरंगाबाद	प्राथमिक आश्रमशाळा, पैठणखेडा ता. पैठण जि. औरंगाबाद
३७	पं दिनदयाल उपाध्याय शि. सं. वरुडकाझी, ता.जि. औरंगाबाद	प्राथमिक आश्रमशाळा, अंजनडोह ता.जि. औरंगाबाद
३८	कै. सोमनाईक शिप्रमं, घुसूरतांडा, ता. कन्नड जि. औरंगाबाद	प्राथमिक आश्रमशाळा, घुसूरतांडा ता. कन्नड जि. औरंगाबाद
३९	पंचशील महिला विकास मंडळ, क्रांतीनगर, ता. जि. औरंगाबाद	प्राथमिक आश्रमशाळा, गेवराई तांडा ता. जि. औरंगाबाद
४०	परिवर्तन एज्युकेशन सोसायटी जिजामाता नगर, जुना जालना	प्राथमिक आश्रमशाळा, वडगांव वखारी, ता. जि. जालना
४१	कै सटवाजी पाटील चव्हाण शिक्षण प्रसारक मंडळ, बदनापूर जि. जालना	प्राथमिक आश्रमशाळा, धामणगांव ता. बदनापूर
४२	सेवादास शि.प्र.मं. मोहदरातांडा ता. परळी जि. बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा लेंडेवाडी, ता परळी
४३	श्रीमंत योगी चॅरीटेबल ट्रस्ट बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा, बहिरवाडीता जि. बीड
४४	मातोश्री सेवाभावी संस्था वडझरी ता. पाटोदा जि. बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा, वडझरी ता. पाटोदा जि. बीड
४५	श्री शिवाजी शिक्षण संस्था आडस ता केज जि बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा, केज ता.केज जि. बीड
४६	शामप्रसाद मुखर्जी शिक्षण संस्था किल्ले धारुर ता धारुर जि. बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा, सोनिमोहा ता. धारुर जि. बीड

**शासन निर्णय, विजाभज, इमाव व विमाप्र कल्याण विभाग, क्रमांक विभशा-२०१३/प्र.क्र.१७२/विजाभज-२,
दिनांक १९ जुलै, २०१९ सोबतचे परिशिष्ट**

अ.क्र.	संस्थेचे संपूर्ण नाव व पत्ता	आश्रमशाळेचे संपूर्ण नाव व पत्ता
१	२	३
४७	दत्त शिक्षण प्रसारक मंडळ टाकळी ता. केज जि. बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा टाकळी ता.केज जि.बीड
४८	श्री संत भगवान बाबा शिप्रमं पांगरी ता. परळी जि.बीड	प्राथमिक आश्रमशाळा, वाघाळा ता. परळी वै. जि.बीड
लातूर विभाग		
४९	बाबासाहेब नाईक बंजारा शिक्षण प्रसारक मंडळ नगालगावतांडा ता. उदगीर जि. लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, मल्लापूर ता.उदगीर जि.लातूर
५०	राम लक्ष्मण शिक्षण प्रसारक मंडळ, बोरतळातांडा, ता.उदगीर, जि.लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, बोरतळातांडा ता. उदगीर जि. लातूर
५१	श्री.साई बहुउद्देशिय समाज सेवा संस्था चिंचोलीराव ता.जि.लातूर.	प्राथमिक आश्रमशाळा चिंचोलीराव ता.जि. लातूर
५२	ज्ञान प्रबोधनी शिक्षक प्रसारक मंडळ नावंदी ता.उदगीर जि. लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, उमरदरा ता. जळकोट जि. लातूर
५३	शिवाजी शिक्षण प्रसारक मंडळ शिवाजी नगर तांडा ता. जळकोट, जि.लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा, रामचंद्र तांडा (रावण कोळा) ता. जळकोट जि. लातूर
५४	महाराष्ट्र मागासवर्ग सेवा संघ, येडशी, ता. कळमनुरी जि. हिंगोली	प्राथमिक आश्रमशाळा येडशीतांडा ता.कळमनुरी जि. हिंगोली
५५	वडार समाज सेवा शिक्षण प्रसारक मंडळ उमरेगव्हाण	प्राथमिक आश्रमशाळा, उमरेगव्हाण ता.जि. उस्मानाबाद
५६	वसंत शिक्षण प्रसारक मंडळ मुखेड	प्राथमिक आश्रमशाळा कृष्णवाडी ता. मुखेड जि. नांदेड
५७	महात्मा फुले शिक्षण प्रसारक मंडळ किनगाव ता. अहमदपूर जि. लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा किनगांव, ता. अहमदपूर
५८	जय मल्हार सेवाभावी संस्था, चाकूर ता. चाकूर जि. लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा वडवळ ना. ता. चाकूर
५९	ज्ञानेश्वर बहुदेशीय शिक्षण प्रसारक मंडळ, कुमठा (खु) ता. उदगीर जि. लातूर	प्राथमिक आश्रमशाळा भंडारवाडी ता. रेणापूर